

ogsaa ere voksede, men det er, hvad jeg vil kalde Kommunernes sociale Udgifter, Udgifter i socialt Ojemed, til Fattigvæsen, Alderdomsforsørgelse derunder indbefattet, til Skolevæsen og Sundhedspleje. Det er disse Formaal, som jo dog i et væsentligt Omfang maa siges at komme ikke saa meget selve Skatteyderne som den ubemidlede Befolkning til gode, som have bragt Udgifterne til at stige, og Aarsagerne dertil have været en Række ny Love, som ere blevne vedtagne netop i Tiden omkring 1890. Jeg skal i saa Henseende nævne Lovene af 20de April 1888 og 12te April 1892 om Underholdsbidrag til uægte Børn, Lovene af 9de April 1891 om Fattigvæsen og om Alderdomsunderstøttelse, Lovene af 20de April 1888 og 30te Marts 1892 om smitsomme Sygdomme og Lov af 12te April 1892 om Sygekasser. Jeg finder det rimeligt og naturligt, at Staten, naar det viser sig, at de Byrder, som ved disse Love ere blevne paalagte Kommunerne, have tynget dem for stærkt, da, for saa vidt den er i Stand dertil og har Evne dertil, søger at lette denne Byrde ved et direkte Tilskud fra Statskassen.

Men jeg betragter det paa den anden Side som en naturlig Forudsætning, før der kan blive Tale om et saadant Stats-tilskud, at Kommunerne fuldt udnytte de Skatteobjekter, der findes i dem, og af hvilke nu flere unddrage sig den Skattebyrde, som hviler paa de andre. Det er jo givet, at der paa Næringslivets Omraade drives en Konkurrence, en ofte trykkende Konkurrence med de skatteyndende Borgere i Byerne fra udenbys boende Personers Side, fra Firmaers, Interessentskabers og Aktieselskabers Side. Det forekommer mig derfor ret naturligt, om disse Objekter inddrages under Beskatningen. Der er herimod blevet anført og til Dels stærkt gjort gældende, at man derred kom til en Dobbeltskatning, særlig for Aktieselskabers Vedkommende. Ja, jeg indrømmer til Dels dette og har tidligere selv fremhævet den Betænkelighed ret stærkt, men jeg ser paa den anden Side ikke rettere, end at med den Udvikling, som nu finder Sted, hvor det ene industrielle Firma efter det andet gaar over til et Aktieselskab og dermed ophører at være Genstand for den kommunale Beskatning; er man ret nødt til at inddrage saadanne Aktieselskaber og Firmaer under den kommunale Beskatning. Endvidere er det jo givet, at særlig paa Landet paahviler Skatten paa fast Ejendom kun de egentlige Landbrugsejendomme, men der er opvokset en Række

Ejendomme, dels industrielle Bygninger, Fabrikker, dels Villaer og Landsteder, som ikke yde Bidrag til Kommunen, og som ogsaa bør inddrages under den kommunale Beskatning. Min Kollega, Indenrigsministeren, vil fremsætte et Forslag til Lov angaaende Kommuneskatterne, hvori disse Formaal nærmere omhandles. Jeg skal ganske henholde mig dertil; men har kun her villet pege paa, at det forekommer mig at være en naturlig Forudsætning for, at Staten skal træde hjælpende til, at Kommunerne først selv have udnyttet de Skatteobjekter, som findes inden for dem, og som nu i Øjeblikket ere mere eller mindre skattefri.

Spørges der saa om, hvor stort et Tilskud Statskassen kan give, tilstaar jeg, at jeg for mit Vedkommende her finder mig noget bunden ved, hvad der hidtil er passeret i denne Sag, og at jeg gaar til at foreslaa et Tilskud, som jeg under de nuværende finansielle Forhold ikke er helt uden Betænkelighed ved at foreslaa. Men jeg har ikke villet gaa bort fra det, som paa dette Omraade har været stillet i Udsigt af mine Forgængere, og jeg har saa meget mindre villet gøre det, som jeg ikke kan se rettere, end at, skal man naa det Formaal at føre den kommunale Beskatnings Beløb omtrent tilbage til, hvad den var, før de nævnte Love kom, altsaa omtrent til, hvad den var i det forrige Tiaar, vil man ikke let kunne nøjes med et mindre Beløb end det, jeg har tænkt mig at foreslaa, nemlig et Beløb af omtrent 2¼ Million Kr. Dette gives som et direkte Tilskud fra Statskassen, for hvilket der ikke forlanges Kompensation ved ny Skatter. — Men jeg har tillige troet, at skulde Formaalet naas, maatte Tilskuddet udmaales paa en anden Maade, end sket er i de hidtil foreliggende Forslag. Det skulde saa ikke bindes til og rette sig efter en i det væsentlige faststaaende Indtægt for Statskassen, men knyttes til en bevægelig, jævnt stigende Indtægtskilde. Jeg har da i saa Henseende navnlig haft Toldindtægterne for Øje. Forslaget gaar derfor ud paa, at der fremtidig hvert Aar skal af Statskassen udbetales til Kommunerne et Beløb, der svarer til 7½ pCt. af den i det foregaaende Finansaar efter Fradrag af Godtgørelser indgaaede Indførselstold og Krigsskattold — den samlede Sum afrundet nedad til Tusinder af Kroner. Disse Toldindtægter have i de senere Aar været i stærk Stigning, en Stigning, der foreløbig synes noget i Standsning, men som vel altid tør antages ret